מ"מ שבעה הוו אלא [א]תנא בעלמא קאי ומאי כדי לשבת וב' ימים טובים של ר"ה סימנא בעלמא דיקא נמי דקתני כדי לשבת ולא קתני לשבת ולב' ימים טובים של ר"ה ש"מ: לא הקריבו כבש בבוקר וכו' אמר ר"ש וכולה היתה קריבה בין הערבים שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקטרת הסמים: חינוך מאן דכר שמיה חסורי מיחסרא והכי קתני לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים [ב] במה דברים אמורים *שלא נתחנך המזבח אבל נתחנך המזבח יקריבו בין הערבים אר"ש אימתי בזמן שהיו אנוסין או שוגגין אבל אם היו מזידין לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים לא הקטירו קטרת בבקר יקטירו בין הערבים מנא הני מילי דת"ר [1]ואת הכבש השני תעשה בין הערבים שני בין הערבים ולא ראשון בין הערבים במד"א שלא נתחנך המזבח אבל נתחנך המזבח אפילו ראשון בין הערבים אמר ר"ש אימתי בזמן שהיו אנוסין או שוגגין אבל אם היו מזידין (א) לא הקריבו כבש בבקר לא יקריבו בין הערבים לא הקטירו קטרת בבוקר יקטירו בין הערבים וכי כהנים חטאו מזבח בטל אמר רבא ה"ק לא יקריבו הן אבל אחרים יקריבו לא הקטירו קטרת בבקר יקטירו בין הערבים דכיון [ג] דלא שכיחא ומעתרא חביבא להו ולא פשעי: אמר ר"ש וכולה היתה קריבה בין הערבים שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקטרת הסמים של [ד] בין הערבים וכו': והתניא בקטרת הסמים של שחר תנאי היא אמר אביי [ג]מסתברא כמ"ד בקטרת הסמים של בין הערבים דכתיב [2]בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה אי לאו דעבד הדלקה מאורתא הטבה בצפרא מהיכא ולמ"ד בקטרת הסמים של שחר גמר ממזבח העולה מה להלן בתמיד של שחר אף כאן בקטרת הסמים של שחר: ולא את השלחן אלא בלחם הפנים בשבת: אלא בחול איחנוכי הוא דלא מחנך הא קדושי מיקדיש היא גופה קמ"ל דחינוך [ד]וקידוש דשלחן בשבת הוא כדקתני סיפא ולא את המנורה אלא בשבעה נרותיה בין הערבים: ת"ר [ה] זהו קטרת שעלתה ליחיד על מזבח החיצון והוראת שעה היתה היכא אמר רב פפא בנשיאים אלא יחיד על מזבח החיצון הוא דלא הא על מזבח הפנימי מקריב ותו על מזבח החיצון יחיד הוא דלא הא ציבור מקרבו והתניא [ו]יכול יהא יחיד [ז]מתנדב ומביא כיוצא בה נדבה וקורא אני [ז] בה [3]מוצא שפתיך תשמר ועשית ת"ל [4]לא תעלו עליו קטרת זרה יכול לא יהא יחיד מביא שאין חובתו כיוצא בה אבל

ג) ה"ג **תנא בעלמא קאי: סימנא בעלמא נקט.** כלומר האי דנקט ששה לאו לשבת וב' ימים ו] דוקא קאמר אלא אפי' כל ימות החול ז] בעי' בלשכה ו' טלאים כולן ח] מבוקרין ד' ימים קודם שחיטה לבד יום השחיטה שהיו שם בכל יום ששה ראוין ליטול אחו שנים מהן שילה כגון דביום חינוך הוו בה (ג ד)(י"ב) ט] ששה מבוקרים ד' ימים קודם ונטלו ב' ביום ראשון ובקרו שנים י] והכניסן תחתיהן ליום ב' נטלו ב' מן הראשונים ובקרו ב' יא] מן השוק ונתנו שנים תחתיהן לשלישי נטלו ב' מן הראשונים ובקרו שנים יב] (ג) תחתיהם אחרים והכניסו תחתיהן נשארו שם ששה ה) מן הראשונים ליום רביעי ו)יטלו עוד ב' מן הראשונים והשנים שנתבקרו בראשון יהיו ז)ראוין יג] שנים של ראשון ושנים של שני ושנים של שלישי וכן יד] כולם לעולם יהיו שם ששה ראוין לישחט. ולא פי' טעם הדבר ולי נראה דקבעו חכמים מנין קבוע לדבר טו] דלאי מתרמין (לא) משכחי טלאים מבוקרין זה ד' ימים: **סימנא בעלמא.** שלא תטעה בגירסא אם טז] ו' או ה' או ד': **כדי לשבת ולב' ימים.** משמע סימן כלומר שראוי לג' ימים: **ולא תני לשבת ולב' ימים טובים.** דליהוי משמע לצורך שבת וב' ימים טובים של ר"ה: **ולא ראשון בין הערבים.** שאם לא הקריבו בבקר לא יקריבו בין הערבים דהכי מידריש קרא אם את הכבש יז] האחד תעשה בבקר הוכשר שני ליקרב בין הערבים ואי לא לא: **במה דברים אמורים שלא נתחנך המזבח.** דהאי קרא בחינוך כתיב דכתיב לעיל מיניה וזה אשר תעשה על המזבח בפרשת ואתה תצוה: **אבל נתחנך המזבח אפילו ראשון בין הערבים.** דכתיב בפרשת פינחס ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר כו' [במדבר כח] ובההוא קרא לא כתיב את הכבש אחד תעשה בבקר ח)ותניא בספרי ט) האי קרא למה נאמר והלא כבר נאמר למעלה בפרשה את הכבש אחד תעשה בבקר יח] ואת הכבש וגו' י)שנים הוא כ)מקריב ולא ארבעה: **יקטירו בין הערבים.** כדמנא טעמא דלא שכיחי דפשעו בה הילכך לא קנסי בה להו: (ד) **ומזבח בטל** יט] **כו'.** דקאמר לא יקריבו בין הערבים: **דלא שכיח.** ל)דתמיד מ) עולה הוא ואע"ג דלא קרבה אלא תרי זימני ביומא איכא עולות אחריני דמקרבי כל יומא טובא הילכך לא חביב להו ופשעי הילכך קנסו להו אבל קטרת לעולם ליתא אלא תרי זימני ביומא. ליפנא אחרינא לא שכיחא כחד גברא כדאמרי' במסכת יומא (דף כו.) מעולם לא שנה אדם בה: **מעשרא.** מעשרת כדכתיב ישימו קטורה וכתיב בתריה ברך ה' חילו (דברים לג): נ)**ולא מזבח העולה אלא בתמיד של שחר.** כדאמרינן לעיל ולא ראשון בין ס)הערבים כ] דכתיב [שמות ל] בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות וגו' כשמדשן את המנורה מן האפר שיש שם מן הנרות: **אי לאו דעבד** ע) **מאורתא הדלקה.** ממאי בעי לתקן כא] לצפרא אלמא חינוך מנורה בין הערבים וכיון דמנורה נתחנכה בערב קטרת נמי תחילתה בערב דכתיב (שמות ל) ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה: **הא קדושי מקדש.** ללחם אם יסדירוהו עליו בחול בתמיה דהא קיימא לן בפרק שתי הלחם (לקמן דף ק.) דלא מקדש לחם אלא בשבת דקתני שאפילו כב] הוא על השולחן ימים רבים אין בכך כלום דלא קדוש לא ליפסל ביוצא ולא פ)לפסול: **כדקתני סיפא כו'.** ומנורה אינה מקדשת. כלומר צ) וכל מילתא דידה אינה אלא בין הערבים ק)[דהיינו] הדלקה ה"נ כל מילי דידיה ר)[דקידוש וחינוך] דשולחן כג] בשבת: **זו היא קטרת.** מפרש בסמוך דבנשיאים קמיירי דכתיב (במדבר ז) כף אחת עשרה זהב וגו': **והוראת שעה היתה.** דשוב לא היה כד] בא על מזבח החיצון: **הוא דלא.** דקאמרינן הוראת שעה היתה: **כיוצא בה.** בקטורת ש): **יכול.** יחיד הוא דלא יביא קטורת נדבה שהרי דין הוא שלא מליעו כה] שיהא מביא חובתו כיוצא בה שהרי קטורת חובה ליחיד לא מליעו:

הלא יזרוק היטב אחר התמיד לכך נראה למדרבנן מיפסיל אפילו הקטיר ועשה הכל ולא העמידו דבריהם היכא דלא אפשר:

ק) **אית** דגרסי הא איכא לפרא דתלתא בשבתא וחלו שני ימים טובים של ר"ה אחר השבת ופריך וליטעמיך תמניא הוו דהאיכא דפניא דמעלי שבתא וכסבור היה שבאמצע היום היה מדבר ולית דגרסי הא איכא לפרא דחד בשבתא ומונה הב' ימים טובים לפני השבת ובתר הכי נגרום דפניא דמעלי יומא טבא: **מכל** מקום ז' הוו. דבשלמא [בין הערבים] דראשון אע"פ שצריך ביקור ד' ימים יטרח וימלא מבוקרין שהמבקרין היו מבקרין אותן כדי למוכרן אבל בצפרא לא יכול בלילה לטרוח ולבקש מבקרין: **דיקא** נמי דקתני כדי לשבת. אף ע"ג דלעיל (דף מט.) תניא כדי שיכרוך וישנה וישלם ליכא למיטעי התם:

שאין מחנכין. י) פירש בקונטרס דטעמיה דר"ש קאמר ומ"מ פריך שפיר מיגוך מאן דכר שמיה מעולת התמיד ולא יתכן חדא כיון דההוא הוה טעמא אידך נקט איידי ועו דבחסורי מיחסרא משמע דמהדר אדרבנן ס) (ועו) אלמא דרבנן מודו בחינוך ועו מגלן דשלם הוה:

במה ד"א שלא נתחנך. והא קאי שאין מחנכין ס) דמתני' אבל נתחנך יקריבו כבש אחד דוקא ולא שנים מדלא קתני וב' היו קריבים לר"ש אע"ג דגבי קטורת קרב כולה לא דמי כלל דהתם חדא מילתא היא: **דלא** שכיחא ומעתרא. עיקר הטעם משום דלא שכיחא דבפ"ב דיומא (דף כו.) מוכח מקרא דכתיב וכליל על מזבחך ברך ה' חילו א) דעולה נמי מעתרא ב): **יכול** יהא יחיד מתנדב ומביא. והא דאמרינן במעילה פרק חטאת העוף (דף ט:) הנהנה מבשר קדשי קדשים קודם זריקה וכו' יביא קטורת שכולה למזבח היינו למוסרה לצבור:

עין משפט נר מצוה

קלח א מיי' פ"א מהל' תמידין ומוספין הל' יב:

קלט ב מיי' שם פ"ג הלכה ח:

קמ ג מיי' שם פ"ג הלכה ג:

קמא ד מיי' פ"ב מהלכות כלי המקדש הל' יח:

תורה אור השלם

1. ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכה תעשה לה לריח ניחח אשה לה': שמות כט מא
2. והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרת יקטירנה: שמות ל ז
3. מוצא שפתיך תשמר ועשית כאשר נדרת לה' אלהיך נדבה אשר דברת בפיך: דברים כג כד
4. לא תעלו עליו קטרת זרה ועלה ומנחה ונסך לא תסכו עליו: שמות ל ט

מוסף רש"י

תנא בעלמא קאי. דבכל ימות השנה נמי בעינן ששה ולאו משום שבת ולאו השנה סימנא בעלמא. שלא תטעה בגירסא שלא תשנה ארבעה או חמשה (ערכין יג.).

שיטה מקובצת

וקתני לא הקטירו בבקר יקטירו בין הערבים אלמא דבשל ערב מחנך ליה: ד] ת"ר זו היא: ה] אני בו: ו] וב' ימים דר"ה: ז] החול נמי בעינן: ח] מבוקרין [כיצד מהרה יבנה בית המקדש אם ראוי המזבח להתחנך ברביעי בשבת צריך שיתחיל לבקר התמידין של יום החינוך מיום השבת שלפניו דהיינו ד' ימים לפני הקרבתו לבד מיום שחיטה וביום אחד בשבת יקח שנים אחרים לצורך יום ה' ובשני בשבת שנים אחרים לצורך יום ו' ובשלישי בשבת שנים אחרים ליום השבת נמצא בלשכת הטלאים ח' טלאים קודם שיתחיל לחנך המזבח וברביעי בשבת שיהי' יום החינוך כשיקח שנים המבוקרים

רבינו גרשום

ביום ב' ישחט ב' מן המבוקרין ויביא ב' תחתיהן וביום הג' ישחט ב' המבוקרין ויביא ב' תחתיהן. אותו שהביא ביום א' תחת אותו ששחט יהיו ראויין להקריב ליום ד' שהרי הן מבוקרין ד' ימים דמקצת יום ד' הוי ככולו ואותן שהביא ביום ב' יהיו ראויין ליום ה'. ושל יום ג' ליום ו'. ושל יום ד' ליום שבת ושל יום ה' ליום א'. וכן חוזרין חלילה [ונמצא] דבכל יום הוי ב' שמבוקרין ד' ימים הילכך אין פוחתין בלשכה משש טלאים. דיקא נמי דקתני כדי לשבת. דהוי סימן בעלמא ולא קתני לשבת דהוי משמע דלצורך שבת ור"ש קאמר ש"מ דלסימנא בעלמא הוא: בד"א בשלא הקריבו